

Czesław Bielicki

Problem podnoszenia poziomu zawodowego adwokatów Koszalińskiej Izby Adwokackiej

Palestra 19/4(208), 88-92

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- S. Szenic: Pitaval warszawski II, część I, Warszawa 1958.
L. Krzywicki: Wspomnienia, Warszawa 1958.
Zbiór zeznań śledczych o przebiegu powstania styczniowego, Warszawa 1965.
Zeznania śledcze o powstaniu styczniowym, Wrocław 1956, „Tygodnik Ilustrowany”, 1901, I półr.
Polski Słownik Biograficzny, zeszyt 64.
Aleksander Kraushar: Palestra warszawska, Warszawa 1919.
Leon Syroczyński: Rok więzienia 1864/1865 w X Pawilonie Warszawskiej Cytadeli, Lwów 1907.
L. Baumgarten: Dzieje Wielkiego Proletariatu, Warszawa 1966.
W. Przyborowski: Dzieje 1863.
W. Przyborowski: Historia dwóch lat.
J. Baranowski: Ścieżki przez życie, Warszawa 1961.
A. Suligowski: Z ciężkich lat, Kraków 1905.

WYMIANA DOŚWIADCZEŃ

†

Problem podnoszenia poziomu zawodowego adwokatów Koszalińskiej Izby Adwokackiej¹

1. KWESTIE OGÓLNE

Samorząd adwokacki ma ustawowy obowiązek zapewnić adwokatom możliwość stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Ten jeden z podstawowych kierunków działalności samorządu adwokackiego wymaga również organizowania zbiorowego szkolenia. Szkolenie jest w procesie podnoszenia poziomu zawodowego adwokatów czynnikiem istotnym, lecz wtórnym, stymulującym samokształcenie, uzupełniającym je i weryfikującym jego efekty.

W samokształceniu istotną rolę odgrywa „Palestra” z wydawanymi co pewien czas monograficznymi wkładkami. Odpowiada ona zapotrzebowaniu środowiska adwokackiego i ogół adwokatów wyraża się o „Palestrze” z coraz większym uznaniem.

Samokształcenie zyskuje obecnie dalszą instytucjonalną, materialno-techniczną bazę w postaci wydawanej przez Ośrodek Badawczy Adwokatury kartoteki orzecznictwa Sadu Najwyższego.

Ustanowienie, a następnie podniesienie wysokości tzw. ryczałtu pozwoliło skompletować i rozszerzyć biblioteczki zespołów adwokackich, a przede wszystkim wyposażić poszczególnych adwokatów nie tylko w podstawowe teksty ustaw i komentarze, ale także w szereg podręczników

¹ Referat wygłoszony na plenarnym posiedzeniu NRA w dniu 26.X.1974 r.

i monografii. Z kwoty ryczałtu zaprenumerowano też „Gazetę Sądową” dla ogółu adwokatów wykonujących praktykę w Koszalińskiej Izbie Adwokackiej. Materiały publikowane na łamach „Gazety Sądowej” w coraz większym stopniu stają się przedmiotem zainteresowania, dyskusji i refleksji, a ostatnio nierzadko argumentem w codziennej pracy zawodowej.

Ukształtowany i rozwijany w Koszalińskiej Izbie Adwokackiej system szkolenia, uzupełniający samokształcenie, składa się z następujących form: szkolenie wewnątrzzespołowe, ogólnoizbowe sympozja, seminarium doktorskie.

System ten uwzględnia realia i specyfikę Koszalińskiej Izby Adwokackiej. Realia wyrażają się przede wszystkim w fakcie funkcjonowania 12 zespołów adwokackich, zaliczanych do kategorii małych, liczących bowiem od 3 do 8 członków. Specyfiką jest natomiast najwyższy w kraju współczynnik rozproszenia terenowego adwokatów. Wystarczy tu wspomnieć, że obszar województwa koszalińskiego jest dwa razy większy od powierzchni województwa katowickiego, a ludność województwa koszalińskiego stanowi zaledwie prawie piątą część ludności województwa katowickiego.

2. SZKOLENIE WEWNĄTRZESPOŁOWE

Jest to w systemie szkolenia forma najwcześniejsza, na gruncie której zdobyliśmy najwięcej doświadczeń.

W poszczególnych zespołach Koszalińskiej Izby Adwokackiej zajęcia szkoleniowe odbywają się w niejednakowym zakresie i z różną częstotliwością. Powszechnymi postaciami tej formy szkolenia jest referowanie i omawianie orzecznictwa Sądu Najwyższego, nowych ważnych aktów prawnych i problemowych albo szczególnie zawiłych konkretnych spraw. Te szkolenia realizowane są na zebraniach zespołów adwokackich i stanowią w systemie szkolenia jedyną formę obowiązkową.

Rzadziej, i to nie we wszystkich zespołach, treścią szkolenia jest tematyka wykraczająca poza przedstawiony wyżej zakres. Zdarzają się wypadki zapraszania na zebrania miejscowych sędziów i wówczas przedmiotem zajęć szkoleniowych najczęściej jest orzecznictwo sądowe w przekroju czasowym lub przedmiotowym.

Bywają również wypadki uzupełniania wiedzy sądowo-medycznej, prezentowanej na zebraniach przez lekarzy medycyny.

Czasem zespoły adwokackie we własnym zakresie i własnymi siłami realizują określony plan szkolenia obejmujący szerszą problematykę.

W pewnych okresach, gdy Rada Adwokacka w Koszalinie formułowała określone wymagania, zespoły adwokackie realizowały różne plany szkolenia o szerszym zakresie tematycznym, po czym powracano do pierwotnego nurtu tradycyjnego.

Ogół wyłaniających się na tle szkolenia wewnątrzzespołowego doświadczeń pozwala sformułować na gruncie Koszalińskiej Izby Adwokackiej następujące stwierdzenia:

— w przeszłości, gdy szkolenie wewnątrzzespołowe było jedyną formą zbiorowego uzupełnienia wiedzy zawodowej, jego zakres musiał być możliwie szeroki, obecnie jednak istnieją także inne formy szkole-

nia i dlatego konieczne jest uszeregowanie i określenie treści poszczególnych form;

- szkolenie wewnątrzzespołowe powinno się odbywać w ramach zebrań zespołów adwokackich raz na dwa miesiące; jego zakres, realizowany w zasadzie siłami własnymi poszczególnych zespołów adwokackich, należałoby sprowadzić do referowania i omawiania: orzecznictwa Sądu Najwyższego, nowych ważnych aktów prawnych, problemowych lub szczególnie zawitych konkretnych spraw oraz istotnych treści szkoleń ogólnozboowych i centralnych.

Szkolenie wewnątrzzespołowe powinno więc być powszechne i obligatoryjne w swym kształcie oraz w zasadniczej treści. Realizować je powinni w ramach własnej inicjatywy członkowie zespołu.

3. SYMPOZJA

Sympozja jako ogólnozboowe przedsięwzięcia o charakterze szkoleniowym i jednocześnie socjalnym zdobyły sobie trwałe miejsce w systemie szkolenia Koszalińskiej Izby Adwokackiej.

Pierwsze sympozjum odbyło się w dniach od 24 do 26.XI.1967 r. w Kołobrzegu. Obejmowało wielotematyczny program szkoleniowy. W następnych latach sympozja nie mogły dojść do skutku ze względu na deficyt budżetowy Koszalińskiej Izby Adwokackiej oraz zaniechanie dotowania tego rodzaju akcji przez Naczelną Radę Adwokacką.

Gdy Koszalińska Izba Adwokacka wyszła z kryzysu finansowego, można było na nowo przystąpić do organizowania szkolenia w tej atrakcyjnej formie. Toteż w dniach od 30.IX.do 2.X.1972 r. odbyło się Sympozjum „Kołobrzeg — Poczdam 72”, poświęcone tematowi „Zasada kontradycyjności w procesie karnym”, omówionemu przez prof. dra Tadeusza Nowaka. Referat uzupełniający wygłosił wiceprezes NRA adw. dr Zdzisław Krzemiński na temat: „Aktualne zadania samorządu adwokackiego”.

Kolejne Sympozjum „Tallin—Leningrad 73” odbyło się w dniach od 29.VIII. do 5.IX.1973 r. z tematem głównym pt. „Rola adwokata w procesie karnym”, wygłoszonym przez prof. dra Tadeusza Nowaka. Dodatkowe „Propozycje zmian w ustawie o ustroju adwokatury i problemy będące aktualnie w centrum uwagi NRA” przedstawił sekretarz NRA adw. Edmund Mazur.

Ostatnio zorganizowane Sympozjum „Meklemburgia—Rugia 74” odbyło się w okresie od 15 do 21.VIII.1974 r. Tematyką jego była „Adwokatura koszalińska w XXX-leciu PRL”, a prelegentami zajęć seminaryjnych byli adw. Czesław Bielicki i adw. Mieczysław Pszczółkowski. Poza tym studiowano projekt ustawy (z marca 1974 r.) o zmianie niektórych przepisów w zakresie prawa karnego oraz pracowano nad koncepcją funduszu odpraw emerytalnych.

Z analizy tej formy szkolenia wylaniają się na gruncie Koszalińskiej Izby Adwokackiej następujące wnioski:

- sympozjum spełnia swe szkoleniowe zadania, gdy jego przedmiotem jest jeden główny temat. Omawiana problematyka musi być w miarę ogólna, ale dotyczyć powinna wysuwających się aktualnie istotnych zagadnień zawodowych. Nie wy-

łącza to oczywiście możliwości zajmowania się dodatkowo innymi problemami;

- najważniejsze treści szkoleniowe symposium powinny być następnie referowane i omawiane na zebraniach zespołów adwokackich.

Symposium, równoległe z zadaniami dydaktycznymi, spełnia szeroko pojęte podmiotowo (członkowie izby, pracownicy administracyjni, dzieci, inni członkowie rodzin) i przedmiotowo (turystyka, krajoznawstwo, zabawa) cele socjalne. Ujemnie na frekwencję w symposiumach wpływa brak letnich ferii sądowych.

Ta forma szkolenia, charakteryzująca się szczególną atrakcyjnością, będzie kontynuowana i rozwijana nadal.

4. SEMINARIUM DOKTORSKIE

Zagadnienia szkolenia omawiane były kompleksowo przez Zgromadzenie Delegatów Koszalińskiej Izby Adwokackiej w dniu 24.III.1973 r. Podjęta wówczas uchwała w sprawie podstawowych kierunków działania samorządu adwokackiego sformułowała m.in. koncepcję i zarys programu szkolenia adwokatów na lata 1973—1976.

Wypowiedziano się wtedy za utrzymaniem szkolenia adwokatów odbywającego się w poszczególnych zespołach adwokackich albo ewentualnie w grupach zespołów adwokackich oraz szkolenia prowadzonego przez Komisję Radców Prawnych dla adwokatów-radców prawnych. Domagano się też kontynuowania corocznych symposiumów. Zobowiązano jednocześnie Radę Adwokacką w Koszalinie do rozwinięcia nowych form szkolenia zawodowego.

W wykonaniu tej ostatniej dyrektywy wysunięty został projekt zorganizowania seminarium doktorskiego. Kierowaliśmy się w tym względzie dwiema zasadniczymi przesłankami: koniecznością poszerzenia kształcenia zawodowego w adwokaturze oraz potrzebą podjęcia przez adwokatów badań problematyki adwokackiej i naukowego jej opracowania w kontakcie z pracownikami nauki.

Inicjatywa ta spotkała się z przychylnym przyjęciem przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Seminarium doktorskie zorganizowane zostało w listopadzie 1973 r. Liczy ono obecnie 12 stałych słuchaczy. Prowadzone jest przez pracowników nauki Instytutu Prawa Cywilnego oraz Instytutu Prawa Karnego Uniwersytetu Poznańskiego. Wszyscy stali słuchacze ukończyli rok wstępny, a w dniu 5.X.1974 r. rozpoczęły się zajęcia merytoryczne drugiego roku.

Seminarium doktorskie w założeniach swych ma prowadzić do uzyskania stopni doktorskich przez jego stałych uczestników, jakkolwiek celu tego nie formułujemy w sposób kategoryczny.

Posiedzenia seminaryjne odbywane w Koszalinie mają charakter otwarty, dzięki czemu w zależności od zapowiedzianej problematyki, a nierzadko ze względu na osobę prowadzącą zajęcia, biorą w nich udział koleżanki i koledzy, którzy nie zadeklarowali się jako stali seminarzyści.

Seminarium doktorskie, pomyślane jako stała w perspektywie instytu-

cja, stanowi ważne dopełnienie systemu szkolenia w Koszalińskiej Izbie Adwokackiej.

Realizowana przy okazji w ten sposób więź teorii z praktyką jest bardzo wysoko ceniona przez adwokatów i — jak nam wiadomo — także przez współdziałających z nami pracowników nauki.

5. WNIOSKI

Koszalińska Izba Adwokacka ma zwarty system szkolenia zawodowego, zapewniający adwokatom stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Składające się nań formy ukształtowały się na naszym terenie kolejno w sposób naturalny i odpowiadający specyfice Koszalińskiej Izby Adwokackiej.

Zarówno treść jak i forma szkolenia wymaga szczególnej troski i stałego doskonalenia. Pilnym problemem jest szczegółowe sprecyzowanie tematyki badawczej i szkoleniowej. Więcej uwagi należałoby też poświęcić właściwej organizacji zajęć szkoleniowych.

Problemy podnoszenia poziomu zawodowego adwokatów zamierzamy omówić na obradach Zgromadzenia Delegatów Koszalińskiej Izby Adwokackiej wiosną 1975 r. Oczekiwać należy prób powiązania systemu szkolenia Koszalińskiej Izby Adwokackiej z centralnymi przedsięwzięciami szkoleniowymi adwokatury.

Czesław Bielicki

2.

Uwagi na temat szkolenia aplikantów adwokackich

(artykuł dyskusyjny)

Niezwykle szybki rozwój wszystkich dziedzin wiedzy, powstawanie nowych jej gałęzi w wyniku rosnącej specjalizacji, wzrastająca ilość informacji na skutek rozpowszechnienia się środków masowego przekazu — to cechy charakterystyczne dla okresu, w którym żyjemy.

Przygotowanie do właściwego wykonywania zawodu adwokackiego wymaga opanowania wielu wiadomości nie tylko z zakresu prawa, ale także z dziedziny nauk pokrewnych, a nadto stałego podnoszenia wiedzy ogólnej i poziomu kulturalnego aplikantów adwokackich. Powoduje to z jednej strony konieczność rozszerzenia tematyki szkolenia, a z drugiej — trafnej selekcji materiału, jaki powinien opanować aplikant w okresie aplikacji.

Program i metody szkolenia aplikantów powinny mieć na celu przede wszystkim przyswojenie sobie umiejętności prawidłowego rozumowania prawniczego i samodzielnego rozwiązywania problemów występujących w praktyce adwokackiej. Dotychczasowy program szkolenia aplikantów (uchwała Prezydium NRA z dnia 28 lipca 1966 r.) nie odpowiada już aktualnym potrzebom, nie uwzględnia bowiem konieczności rozszerzenia